

De **V.D.H.** omroep

*Mededelingenblad voor het personeel van
Van der Heem N.V. - Den Haag - Holland*

No. 52

Vrijdag 11 December 1942

HET PERSONEELVRAAGSTUK.

De afgelopen weken hebben ons zeer grote moeilijkheden op personeelgebied gebracht; wij zijn erin geslaagd die moeilijkheden te boven te komen en dat stemt tot dankbaarheid.

Het gebrek aan personeel was zo nijpend, dat wij gedwongen waren tot U allen de oproep te richten om toch zoveel mogelijk mede te helpen, opdat er meer meisjes bij ons dienst zouden nemen.

Werk zij Uw aller medewerking is het eerste deel van die campagne geslaagd en kunnen wij, nu de hoogste nood voorbij is, weer wat ruimer ademen.

Niet dat alle moeilijkheden nu achter de rug zijn, verre van dat, want nog steeds is de personeelvoorziening een vraagstuk dat onze voortdurende aandacht vereist.

Daarom trachten wij nu enige reserve te boeken en zoeken daarom speciaal jonge meisjes voor de montage.

Ook daarbij rekenen wij gaarne op Uw medewerking.

Afdeling Arbeid.

IN HOLLAND STAAT EEN HUIS!

Zoals wij reeds op de mededelingenborden bekend maakten zal op Zaterdag 19 December a.s. in het City Theater in de Veenestraat, Den Haag in twee voorstellingen de nieuwe bedrijfsfilm „In Holland staat een huis” aan ons personeel worden vertoond. Elk der voorstellingen zal 1½ uur duren; de eerste zal aanvangen te 13.30 uur, de tweede te 15.30 uur.

Besproken toegangskaarten (één voor Uzelf en één voor iemand die U wilt medebrengen) zult U tijdig ontvangen. Kaarten voor de eerste voorstelling zullen in ieder geval ontvangen zijn, die niet in Den Haag, Rijswijk of Voorburg woonachtig zijn. Overigens zullen de plaatsen door loting worden verdeeld.

Noodzakelijk is dat allen aan een vlot verloop medewerken door zorg te dragen dat zij tijdig aanwezig zijn en onmiddellijk na het einde van het programma het gebouw te verlaten opdat de zaal voor verder gebruik in orde kan worden gebracht.

In verband met het bovenstaande zal op Zaterdag 19 December a.s. tot 11 uur worden gewerkt. Daarna bestaat voor ieder gelegenheid de warme maaltijd te gebruiken in die cantina waar hij dit op het ogenblik ook doet.

De verzuimde perioden worden uit de spaarpot bijgepast. Hiervoor is in verband met de afschaffing van de zomertijd voldoende reserve.

Zij die van één of van beide der hun te zenden toegangskaarten geen gebruik kunnen maken zijn verplicht deze per omgaande in een enveloppe aan ons te retourneren (via de personeelsbussen). Kaarten aan vreemden weggeven is ten strengste verboden.

Wij zenden alleen kaarten aan hen die in ons gebouw werken.

Service technici e.d. die in Den Haag, Rotterdam e.d. wonen en in de gelegenheid zijn een voorstelling mee te maken verzoeken wij hun naam op te geven.

Hun zal dan alsnog een tweetal kaarten worden gezonden.

Of voor U in de eerste dan wel in de tweede voorstelling plaatsen zijn gereserveerd blijkt uit het toegangsbewijs, dat U ontvangt. Is hierop een 1 gedrukt, dan dient U uiterlijk te 13.30 uur aanwezig te zijn. Is hierop een 2 gedrukt, dan uiterlijk te 15.30 uur.

U dient dengene die U medeneemt persoonlijk door de controle te geleiden en aan de controleurs, behalve het toegangsbewijs en de plaatskaartjes ook uw VDH-legitimatiebewijs te tonen.

MEDEDELINGEN

Nr. 266 betreffende **Kaliberkeuring**

van afd. Organisatie — Hr. Noordhoorn Boelen.

Alle kalibers moeten voor 16 December a.s. voorzien zijn van oranje controle-merkteken.

Bij in gebreke blijven kan een boete van f 0.25 per kaliber worden opgelegd.

Nr. 267 betreffende **Personeel in Duitsland**

van afd. Verkoop — Hr. Pronk.

In de afgelopen week hebben velen een of meer bonnetjes afgestaan en daardoor medegeholpen aan onze surprise voor het personeel in Duitsland.

Om bij onze „buitenlanders” echter enigszins goed voor den dag te komen — het zijn wel zestig man — zijn nog wat meer bonnen nodig (ook vlees- en andere bonnen zijn welkom) en daarom wekken wij allen nogmaals op dezer dagen nog eens de hand over het hart te strijken. Uw collega's zullen U er dankbaar voor zijn.

ZELFBESCHERMING.

Het nieuwe zelfbeschermings-voorschrift is thans definitief vastgesteld en wordt op het ogenblik gedrukt.

Wij publiceren in deze en de volgende omroep hieruit die delen, die voor ieder van belang zijn en bevelen dit in Uw bijzondere belangstelling aan. In een aantal binnenkort te houden oefeningen — op alle uren van de dag — zal worden nagegaan of ieder zijn plicht verstaat.

 382

Hoofdstuk 2. Paragraaf 2. Aanwijzingen bij luchtalarm.

1. De portier geeft overeenkomstig zijn instructie ten teken van een alarmtoestand bij gevaar uit de lucht het luchtalarmsignaal (afwisselend lage tonen).
Verdere aanwijzingen worden eventueel door de omroepinstallatie gegeven.
2. Blijft rustig; dat is in Uw eigen belang en in dat van anderen. Volgt de instructies, door de omroepinstallatie gegeven, nauwkeurig op. Verder dient U de aanwijzingen van Uw afdelingschef en van het personeel van de ordedienst onvoorwaardelijk na te komen, ook in de schuilruimten.
3. Wanneer het luchtalarm weerklinkt draait ieder Uwer, voor zover hij een machine, apparaat of installatie bedient, de schakelaars of kranen af (motorschakelaar, perslucht- en gaskranen e.d.).
4. Alle overige werkzaamheden zoals hoofdschakelaars afzetten, ramen sluiten, enz. geschieden door daartoe door den afdelingschef speciaal aangewezen personen.
5. Tenslotte verlaat U allen langs de door richtingspijlen (opschrift „Schiilplaats”) aangegeven weg de afdeling en begeeft zich naar de U aangewezen schuilruimte op de begane grond van het gebouw.
In geen geval mag de trap in het middengebouw worden gebruikt. Deze blijft ter beschikking van het personeel der Zelfbeschermingsorganisatie.
6. Indien U zich op het ogenblik dat het luchtalarm weerklinkt niet op Uw eigen afdeling bevindt, gaat daarheen dan niet terug, doch sluit U aan bij het personeel van de afdeling waar U op dat ogenblik is.
7. Stelt U in de schuilplaats in geen geval op in de nabijheid van glazen schotten, grote stapels materiaal e.d.; dit brengt extra gevaar met zich mede.
Indien er werkelijk luchtgevaar dreigt, gaat dan languit op de grond liggen. U hebt dan zeer weinig trefkans voor scherven.
8. Eerst nadat het veiligsignaal is gegeven kunt U naar Uw afdeling terugkeren.
9. Wanneer het luchtalarm wordt gegeven tijdens de pauze, dan dient een ieder Uwer (ook zij die zich op dat ogenblik buiten de fabriek ophouden) zich onmiddellijk naar die schuilruimte te begeven waarheen hij zou moeten gaan als hij op zijn afdeling was. Dit geldt ook voor hen die door den afdelingschef voor bijzondere functies zijn aangewezen (raamsluiters e.d.).
Het is bij alarmtoestand in de pauze echter niet geoorloofd de benedenhal te betreden (dient als verbandplaats voor de eerste hulpdienst). In dit geval dient dus het gehele personeel, voorzover het zich buiten bevindt, via de fabrieksingang naar de schuilruimte te gaan.
10. In verband met de mogelijkheid van luchtalarm tijdens de pauze dient het fabriekspersoneel de schakelaars der machines enz. bij het beëindigen van de werktijd steeds af te zetten, althans voor zover dit — in overleg met hun afdelingschef — mogelijk is.

INDELING VAN HET PERSONEEL.

Zoals U weet kan ons gehele personeel verdeeld worden in de drie groepen: uur-, week- en maandloners.

Zo dikwijls wordt de vraag gesteld:

waarom ben ik uurloner of waarom ben ik week- of maandloner?

U begrijpt dat de gevolgde indeling niet willekeurig is, doch in de loop der jaren zo ontstond.

Stel U voor, dat onze fabriek in December 1942 was opgericht. De aannemersfirma had het gebouw midden in de Binckhorstpolder neergezet. De timmerlieden, electriciens, verwarmingsmonteurs hadden hun spullen bij elkaar gezocht, waren op de fiets gestapt en hadden op de hoek Maanweg-Binckhorstlaan nog eens omgezien naar het fraaie stuk werk, dat zij daar hadden afgeleverd.

De koeien van onzen buurman, den boer, keken verbaasd naar die grote klomp steen op de plaats waar zij vroeger sappig gras en malse klaver consumeerden en zij vonden die verandering maar matig.

Daar stond nu de fabriek, met grote afdelingen waar montagebanden stonden die niet liepen, met magazijnen met lege stellingen, draaibanken zonder werkstukken, kantoren met schrijf- en boekhoudmachines zonder werk, ledige tekenborden, zelfs met een cantine, compleet met tafels en borden, echter met lege banken.

De fabriek leefde nog niet.

Totdat op een goede morgen een aantal personen binnenstapten en daar aan het werk gingen. Zij bespraken wat zij in die mooie fabriek zouden gaan maken en de keuze viel op radiotoestellen. Zij ontwierpen op hun laboratorium een radiotoestel en gingen dat tekenen. Toen zij de tekeningen hadden stelden zij vast welk materiaal en welke onderdelen zij nodig hadden.

De volgende morgen kwamen weer een paar mensen meer binnen; zij installeerde zich op het ledige kantoor en dra was die holle ruimte vervuld van telefoongerinkel en het gerikketik van een schrijfmachine. De eerste orders gingen uit.

En toen duurde het niet lang of er kwam een auto de Maanweg uitrijden weldra gevolgd door meer auto's. De deur van de expeditie werd opengeschoven en een lange stroom van hout, ijzer, aluminium, koper, draad, lak, onderdelen verhuisden naar onze magazijnen. De stellingen en bakken raakten gevuld.

Inmiddels was op de tekenkamer, in het laboratorium en in het kantoorgebouw vrijwel alle personeel al nodig. Ieder was druk in de weer met ontwerpen en tekenen van radiotoestellen, met het bestellen van materiaal, met het typen van brieven en boeken van facturen en rekeningen en toch draaiden de persen nog niet, stonden de banden nog stil.

De productie was nog niet begonnen.

Totdat het op een Maandagmorgen op de Maanweg veel drukker was dan gewoonlijk. Er fietsten mannen die blauwe werkkleding bij zich hadden, om 12 minuten over half acht dreunde de eerste pers, spoedig gevolgd door een tweede en een derde, enige dagen later begon het montagemagazijn vol te stromen en toen enige tijd later ook lange rijen meisjes de fabriek binnenstapten, pas toen werkte Van der Heem in zijn geheel.

U ziet uit het bovenstaande verhaal, dat zeer kort en daardoor slechts in grote trekken juist is, dat wij het personeel in twee groepen kunnen verdelen.

1e. zij die productie voorbereiden en regelen,

2e. zij die produceren.

Zij, die de productie voorbereiden en regelen, moeten zorgen dat hun taak af is. De gehele fabriek kan niet wachten omdat iemand op kantoor om 5 uur naar huis ging en een belangrijk deel van zijn werk liet liggen, waardoor in de fabriek stagnatie ontstond.

De taak van deze personen is dus niet gebonden aan tijd. Wel is die taak zo gesteld, dat hij in 43 uur kan worden verricht, doch lukt dit niet en duurt het nu eens 3 uur langer, wel dan

werkt die persoon 46 uur. Hun taak moet af, de productie moet doorgaan. Daarom ontvangen zij hun salaris niet voor elk uur dat zij hier werken, doch voor het verrichten van hun taak. De basis van hun loon is de taak. Zij werden daardoor maandloners.

Zij, die aan de productie medewerken behoeven zich geen zorgen te maken over de voorbereiding, regeling en administratie. Hun taak is aanwezig te zijn gedurende de 48 uren dat per week geproduceerd wordt en dan het werk te verrichten, dat de anderen hebben voorbereid. Is de productie zo groot, dat deze niet in 48 uur kan worden gehaald en moet 3 uren langer worden gewerkt, dan ontvangen die personen ook loon over $48 + 3 = 51$ uren, want de basis van hun loon is tijd. Meer tijd, meer loon (en meer prestatie.) Zij werden daarom uurloners.

Nu is er nog een derde groep; deze omvat degenen die werk verrichten, dat niet aan tijd kan worden gebonden (chauffeurs en portiers) of dat tussen beide groepen in staat (bazen).

Een baas is er om toezicht te houden en leiding te geven: daardoor behoort hij tot de groep van hen, die de productie regelen. Doch een baas werkt zelf dikwijls mede, hij gaat de anderen voor; daardoor zou hij weer tot de groep producerenden = uurloners behoren. Voor deze personen is daarom een derde groep ingesteld: de weekloners.

Hun loon is vastgesteld op basis van een taak, doch zij werken doorgaans wel mede aan de productie.

Dat een chauffeur weekloner werd is vanzelfsprekend. Als de fluit om 5 uur gaat, is de dagtaak van den uurloner ten einde, doch stel U eens voor dat de chauffeur, die met zijn wagen tussen Den Haag en Delft staat er ook zo over denkt, uitstapt, de wagen laat staan en de tram pakt. Dat gaat niet, hij moet eerst zijn taak afmaken, ook al wordt het daardoor een uurtje later. Zo hebben wij dus drie groepen gekregen:

uurloners = 70 % van het personeel. Tot deze groep behoort het gehele fabriekspersoneel.

weekloners = 3 % van het personeel. Tot deze groep behoren de bazen, chauffeurs, portiers enz.

maandloners = 27 % van het personeel. Tot deze groep behoort het laboratorium, commercieel- en administratief personeel.

Uit deze indeling zijn de plichten en rechten van elke groep afgeleid; deze zullen wij in enkele volgende artikeltjes behandelen.

KROON.

UIT DE IDEEËNBUS.

Ook ditmaal waren het weer goede weken en konden beloningen worden toegekend aan:

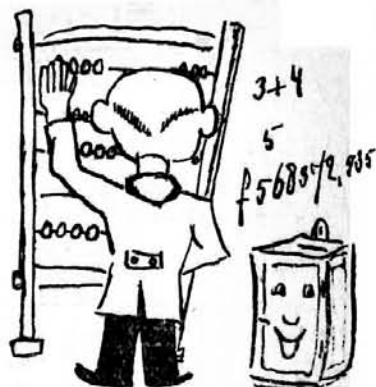
Hr. van Mastricht, afd. Machinale Houtbewerking	f 4.—
Hr. van Leeuwen, afd. Machinale Houtbewerking	„ 3.—
Hr. Schellinger, afd. Montage	„ 3.—
Hr. Twiss, afd. Metaalwaren	„ 3.—

Daarmede heeft de Heer Twiss zich met in totaal f 23.50 aan beloningen bij de groep beste inzenders gevoegd. Daarom drukken wij hierbij zijn portret af. Ook de houtvleugel heeft zich ditmaal niet onbetuigd gelaten.

De Ideeënbus bestaat nu drie maanden en wij belonen gemiddeld één inzending per dag. Van de inzendingen werd precies $\frac{1}{3}$ deel beloond met gemiddeld f 5.50.

DE IDEEËNCOMMISSIE.

DE PRIJSVRAAG.

Reeds enkele dagen na het uitkomen van ons 50e nummer begonnen de oplossingen binnen te komen en toen de inzending werd gesloten waren er bijna 100, om precies te zijn 99 inzendingen. Voor een VDH-prijsvraag een record aantal.

De prijsvraag was niet gemakkelijk en het pleit voor ons personeel, dat zovelen kans zagen de gevraagde oplossing te vinden. Sterker, de Heer Geenen, afdeling Service, was de eerste die er op wees dat 6 oplossingen mogelijk waren. Na hem kwamen anderen ook tot die slotsom.

De oplossingen waren:

ERRES
RADIO +
V D HEEM

1) 84485 46397 <u>130882</u>	2) 74478 46295 <u>120773</u>	3) 54457 48096 <u>102553</u>	4) 74475 46298 <u>120773</u>	5) 54456 48097 <u>102553</u>	6) 84487 46395 <u>130882</u>
------------------------------------	------------------------------------	------------------------------------	------------------------------------	------------------------------------	------------------------------------

Meer dan twee oplossingen werden ingezonden door:

Hr. Roorda, Radiolaboratorium.
Hr. Vellekoop, Radiolaboratorium.
Ir. Ferwerda, Motorenlaboratorium.
Hr. Wouters, Tekenkamer.
Hr. La Bastide, Technisch Bureau.
Hr. Reygers, Contrôle.
Mej. Esbeukman, Contrôle.
Mej. van der Linden, Contrôle.

Hr. Howell, Montage.
Hr. Schuddeboom, Boekhouding.
Mej. Michon, Fabrieksboekhouding.
Hr. Geenen, Erres Service.
Mej. Boreel, Correspondentie.
Mej. Verwaal, Bibliotheek.
Hr. van der Willik.

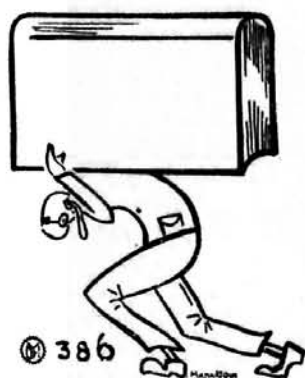
Na loting werden de prijzen toegekend aan:

- 1e prijs, geschenkenbon f 5.—, Hr. Geenen, afd. Erres Service.
2e prijs, geschenkenbon „ 2.50, Hr. Krul, Politoerderij.
3e prijs, geschenkenbon „ 1.—, Hr. Lagendijk, Motorenlaboratorium.

VAN DE MEDEDELINGENBORDEN.

- Nr. 255 betreffende **Sint-Nicolaassurprise**
Afd. Organisatie — Hr. Kroon.
Nr. 256 betreffende **verkoop turf**
Afd. Organisatie — Hr. Kroon.
Nr. 257 betreffende **treinreis Rotterdam — Voorburg**
Afd. Sociale Zaken — Hr. den Hartogh.
Nr. 258 betreffende **personeel naar Duitsland**
Directie — Hr. J. van der Heem.
Nr. 259 betreffende **evacuatie**
Afd. Secretariaat — Mr. Verzijl.

- Nr. 260 betreffende **personeel naar Duitsland**
Directie — Hr. J. van der Heem.
Van officiële zijde is thans bericht ontvangen dat onze onderneming bij deze actie geen personeel behoeft af te staan. Zij, die desondanks van het Gewestelijk Arbeidsbureau een oproep krijgen behoeven daar geen gevolg aan te geven.
- Nr. 261 betreffende **inleveren bons voor Sint Nicolaassurprise**
Afd. Organisatie — Hr. Kroon.
- Nr. 262 betreffende **verkoop winterpeen**
Afd. Organisatie — Hr. Kroon.
Ieder lid van het personeel kan deze week 10 kg winterpeen kopen.
- Nr. 263 betreffende **V.O.L.A.**
Afd. Organisatie — Hr. Veldkamp.
Lezing met lichtbeelden en plan „Zuiderzeewerken“.
- Nr. 264 betreffende **werktijden**
Afd. Organisatie — Hr. Kroon.
- Nr. 265 betreffende **verkoop knolraap**
Afd. Organisatie — Hr. Kroon.
Ieder lid van het personeel kan 10 kg knolraap kopen.

VAN DE BIBLIOTHEEK.

Lijst van aanwinsten

Theisinger K. — Die Führung des Betriebes	VDH no. E-2193
Kottman, O. — Verschleiss' Ueberwachung von Arbeitsmaschinen	VDH no. E-2194
Classement et organisation	VDH no. E-2195
Ziegler, H. — Die Lagerverwaltung im Fabrikbetriebe	VDH no. E-2196
Die Deutsche Normung	VDH no. E-2197
Entwicklung, Ziele und Vorteile	VDH no. D-2198
Henzel, Fr. — Leistungswirtschaft	VDH no. B-2199
Spannung, Widerstand, Strom	VDH no. D-2200
Eine Einführung in die Elektrotechnik	VDH no. E-2201
Müller, Dr. A. — Allgemeine Regeln zur industriellen Kostenrechnung	VDH no. E-2202
Teles, U. de — De administratie van een gasbedrijf	VDH no. E-2203
Grundsätze für Lagerwesen und Inventur	VDH no. E-2205
Knecht, V. — Terminwesen und Lagerhaltung in der Massenfertigung	VDH no. D-2206
Kruyt, Prof. Dr. H. R. — Organisatie van research en voorlichting	VDH no. E-2207
Stridiron, Dr. J. G. — Eenige moeilijkheden bij de invoering van een variabele budgetadministratie	VDH no. E-2208
Donker Duyvis, Ir. F. — Normalisatie op het gebied der documentatie	VDH no. G-2209
Haan, J. P. de — Invoering der wetenschappelijke bedrijfsorganisatie.	VDH no. E-2210
Waterink, Prof. Dr. J. — De personeelselectie in het bedrijf	VDH no. B-2211
Efficiency-dagen 1942. Voorafgaande opmerkingen op de rapporten	VDH no. E-2212
Polderman, T. — Staal	VDH no. J-2213
Lichtenauer, Dr. W. F. — De groei van de organisatie-gedachte in de economische geschiedenis, het handelsrecht en de filosofie	
Losecaat Vermeer, Prof. Mr. P. A. J. — Wetboek van Strafvordering	

SCHAAKRUBRIEK.

De oplossing van probleem no. 9 luidt als volgt:

1. Kc3 b1D	2. Pc2† Dxc2	3. Kxc2††
1. Kc3 b1P†	2. Kc2† Pc3	3. L x c3††
1. Kc3 b1T	2. Kc2† Tb2	3. L x b2††

Dit is de oplossing in goedgespeelde richting.

Nu volgt de verkeerd gespeelde richting

1. Lh8—c3 b2 x c3	2. Kd2—c1 c3—c4	3. Pa3—c2††

Goede oplossingen zijn ontvangen van:

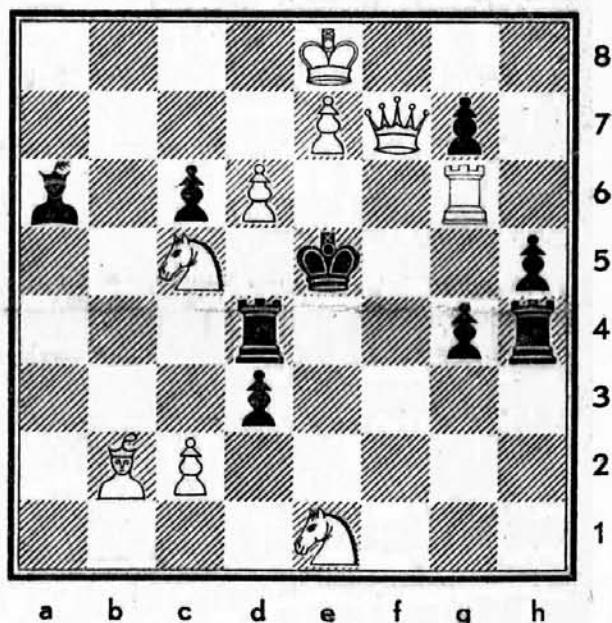
Hr. Roorda en Hr. van Espen

Nu volgt probleem No. 10
van H. G. M. Weenink.

Wit: Ke8, Df7, Tg6, Lb2, Pc5 en e1.
Pionnen: c2, d6 en e7 (9 stukken).

Zwart: Ke5, Td4 en h4, La6.
Pionnen: c6, d3, g7, g4 en h5
(9 stukken).

Wit geeft mat in 2 zetten.

Oplossingen inzenden vóór of op 15 December a.s. aan de redactie VDH-Omroep.

In een der volgende VDH-Omroepen zal de stand der onderlinge competitie, welke bijna ten einde is, bekend gemaakt worden.

De Heer Korsman leidt nog steeds met $2\frac{1}{2}$ verliespunt, gevolgd door den Heer de Rooy met $3\frac{1}{2}$ verliespunt. Korsman behoeft zijn laatste partij tegen den Heer Otterloo dus slechts remise te maken om zeker te zijn van de eerste plaats. De strijd om de door den Heer Roorda beschikbaar gestelde Zilveren Max Euwe-plaquette, alsmede om het „VDH” schaak-kampioenschap 1942, is hiermede dus vrijwel beslist. Om de verdere plaatsen in de top der ranglijst is nog wel enige strijd te wachten. En dan staat een nieuwe competitie 1943 voor de deur, welke gespeeld zal worden in twee groepen. De wedstrijden worden zoals gewoonlijk Vrijdagsavonds gespeeld in één der zaaltjes van Gebouw „Amicitia”, Westeinde, Den Haag. Toegangsprijs op wedstrijden voor VDH-ers bedraagt 10 cent.

Zij, die zich hiervoor interesseeren, kunnen zich per interne postdienst melden bij de Redactie der VDH-Omroep.